

MKVK – A számvitel nemzetközi szabályozása · szóbeli tételsor (2027)

Algoritmusok és képletek

A C részek lépései, döntési sorrendjei és képletei tételenként

A gyűjtőanyagról

Forrás: a 24 tétel kidolgozása (IFRS_szobeli_01...24_tetel_2027.docx), 2026. 10. 04-i állapot. A gyűjtőanyag **nem tartalmaz új szakmai állítást** – a tételek szövegéből gépi kigyűjtéssel készült; a hivatkozások és a ♦ / ⌚ jelölések a tételekből öröklődnek.

Jelölések: ♦ = forrásszövegen még ellenőrizendő · ⌚ = 2027-től változott · ! = vizsgacsapda. A szögletes zárójeles számok az adott tételben tárgyalt standard bekezdései.

Módszer: minden tétel C részének 4. pontja (lépések / döntési sorrend / elvek) és 5. pontja (képlet), ha van, valamint a C rész összes kiemelt (tipp) doboza. A B részek számpéldái a tételekben maradtak.

1. tétel – C: Évközi pénzügyi kimutatásokra vonatkozó szabályok (IAS 34)

4. Lépések – mit kell tartalmaznia és hogyan mérünk

Kérdés	Szabály	Hivatkozás
Minimális tartalom	sűrített teljesítmény-kimutatás(ok), sűrített mérleg, sűrített tőkeváltozás-kimutatás, sűrített cash flow-kimutatás, kiválasztott magyarázó megjegyzések	IAS 34.8 (8A: ha külön eredménykimutatás van, abból is)
Sűrített kimutatás tartalma	legalább az utolsó éves beszámoló minden főcíme és részösszege; ☹ alkalmazni kell az IFRS 18.41–45 (csoportosítás/bontás) és az IAS 8.6A–6N (általános alapok) szabályait is; további sor, ha elhagyása félrevezető lenne	IAS 34.10
Egy részvényre jutó eredmény	alap és hígított EPS a teljesítmény-kimutatásban, ha az IAS 33 hatálya alá tartozik	IAS 34.11, 11A
Konszolidált alap	konszolidált, ha az utolsó éves beszámoló is az volt; az anya egyedi kimutatása nem kötelező, nem is tilos	IAS 34.14
Jelentős események	magyarázat és frissítés; nem teljes körű lista, pl. készletleírás és visszaírás, értékvesztés, átszervezési céltartalék feloldása, tárgyi eszköz beszerzés/értékesítés, peres egyezség, hibajavítás, hitelszerződés megszegése, kapcsolt ügyletek, valósérték-hierarchia szintek közötti átsorolás, függő tételek változása	IAS 34.15–15C
Egyéb közzétételek	azonos politikák nyilatkozata; szezonális; szokatlan tételek; becslésváltozások; értékpapír-kibocsátás, visszavásárlás; osztalék; szegmensadatok; fordulónap utáni események; a csoport összetételének változása; pénzügyi instrumentumok valós értéke; befektetési társasággá válás; bevételbontás (IFRS 15); ☹ (m) MPM-közzététel (IFRS 18.121–125)	IAS 34.16A(a)–(m)
Megfelelési nyilatkozat	ha megfelel, közölni kell; IFRS-megfelelés csak teljes megfelelés esetén állítható	IAS 34.19
Bemutatandó időszakok	mérleg: évközi időszak vége + előző üzleti év vége; teljesítmény: tárgyi évközi időszak + év eleje	IAS 34.20

Kérdés	Szabály	Hivatkozás
	óta halmozott, az előző év megfelelő időszakaival; tőkeváltozás és cash flow: év eleje óta halmozott + előző év megfelelő időszaka	
Szezonális bevétel	nem előlegezhető és nem halasztható, ha az év végén sem lenne az (pl. osztalék, jogdíj, állami támogatás; kiskereskedelmi szezon)	IAS 34.37–38
Egyenetlenül felmerülő költség	csak akkor előlegezhető vagy halasztható, ha az év végén is az lenne	IAS 34.39
Nyereségadó	az egész évre várható súlyozott átlagos éves adókulcs legjobb becslésével; ha a becslés változik, a későbbi évközi időszakban igazítunk	IAS 34.30(c)
Becslésváltozás a IV. negyedévben	ha nincs külön jelentés az utolsó évközi időszakra, az éves beszámoló mellékletében közölni kell	IAS 34.26
Politikaváltozás	a tárgyév korábbi évközi időszakait és az összehasonlítható időszakokat újra kell megállapítani; ha kivihetetlen, legkésőbb az üzleti év elejétől prospektív – egy éven belül nem lehet két politika	IAS 34.43–45
Goodwill értékvesztése	korábbi évközi időszakban elszámolt goodwill-értékvesztés nem írható vissza	IFRIC 10

5. Képlet – évközi nyereségadó-ráfordítás

Képlet

Évközi adóráfordítás (halmozott) = halmozott adózás előtti eredmény × várható éves effektív (súlyozott átlagos) adókulcs – a korábbi évközi időszakokban már elszámolt adóráfordítás

Várható éves effektív kulcs = az egész évre becsült adó ÷ az egész évre becsült adózás előtti eredmény (progresszív/sávós kulcsnál ez a súlyozott átlag).

2. tétel – C: A becslésváltozás és a hiba az IFRS-ekben (IAS 8)

4. Lépések

Lépés	Becslésváltozás	Hibajavítás
1. Minősítés	Új információ / fejlemény? Input vagy technika változása? Nem hiba? → becslésváltozás	Az információ akkor elérhető volt és figyelembe vehető lett volna? → hiba. Lényeges? (vagy szándékos nem lényeges) [41]
2. Elszámolás	Tárgyi időszak eredménye (működési/befektetési stb. kategóriában az érintett tétel szerint), jövőbeli hatás a jövőben	Összehasonlító időszak(ok) újramegállapítása; a korábbi hatás a legkorábbi bemutatott időszak nyitó saját tőkéjében (jellemzően eredménytartalék); adóhatás IAS 12 szerint [4]
3. Bemutatás	nincs visszamenőleges módosítás	a tárgyévi eredményt nem terheli [46]; ☹ harmadik mérleg, ha lényeges a hatás [IFRS 18.37]; EPS újramegállapítása
4. Közzététel	a változás jellege és összege a tárgyi és a jövőbeli időszakra; ha a jövőbeli hatás kivihetetlen, annak ténye [39–40]	a hiba jellege; soronként és EPS-re a javítás összege minden bemutatott időszakra; a legkorábbi időszak elején a javítás összege; kivihetetlenségnél a körülmények [49]; későbbi időszakban nem kell megismételni

5. Képlet – becslésváltozás értékcsökkenésnél

Képlet

Új éves értékcsökkenés = (könyv szerinti érték a változás időpontjában – új maradványérték) ÷ hátralévő (új) hasznos élettartam

A korábban elszámolt értékcsökkenés nem módosul.

3. tétel – C: A számviteli politikák fogalma; a számviteli politika változásának kezelése (IAS 8)

4. Lépések

Lépés	Teendő
1. Minősítés	Politikaváltozás-e (nem becslésváltozás, nem hiba, nem a 16–17. szerinti eset)? Mi váltja ki: új standard vagy önkéntes döntés?
2. Jogalap	Új standard → átmeneti rendelkezései; önkéntes → csak ha megbízható és relevánsabb információt ad [14(b)]
3. Hatás kiszámítása	Az összehasonlító időszak(ok)ra időszakonként, és a legkorábbi bemutatott időszak előtti halmozott hatás; adóhatás az IAS 12 szerint [4]
4. Könyvelés	Nyitó saját tőke (jellemzően eredménytartalék) módosítása a legkorábbi bemutatott időszak elején; az összehasonlító adatok újramegállapítása
5. Bemutatás	☞ harmadik mérleg, ha a visszamenőleges alkalmazás lényegesen érinti az előző időszak eleji mérleget [IFRS 18.37]; EPS újramegállapítása
6. Közzététel	új IFRS: [28] – a standard címe, átmeneti rendelkezései, a változás jellege, soronkénti és EPS-hatás időszakonként, a korábbi időszakokra jutó hatás, kivihetlenségnél a körülmények; önkéntes: [29] – a változás jellege, miért ad megbízható és relevánsabb információt , soronkénti és EPS-hatás, korábbi hatás, kivihetlenség; későbbi időszakban nem kell megismételni
+ Még nem hatályos IFRS	ha a gazdálkodó nem alkalmazta korán: ennek ténye és a várható hatás becslése [30–31] – 2026-os beszámolóban pl. az IFRS 18 hatása

5. Képlet

Visszamenőleges alkalmazás

Nyitó eredménytartalék korrekciója (legkorábbi bemutatott időszak eleje) = a korábbi időszakok halmozott hatása × (1 – adókulcs)

Összehasonlító időszak újramegállapítása = az adott időszakra jutó hatás soronként

A tárgyév az új politika szerint készül; a tárgyévi eredményben nincs „áttérési” tétel.

4. tétel – C: A közzétételre engedélyezés napja, módosító és nem módosító esemény (IAS 10)

4. Lépések

Lépés	Teendő
1. Időpont	Az esemény a fordulónap és a közzétételre engedélyezés napja közé esik?
2. Minősítés	A fordulónapi körülményről ad bizonyítékot → módosító; új körülmény → nem módosító
3. Módosító	a megjelenített összegek módosítása; új tétel megjelenítése [8]; a közzétételek frissítése [19–20]
4. Nem módosító	nincs számszerű módosítás [10]; ha lényeges: az esemény jellege és a pénzügyi hatás becslése, vagy annak közlése, hogy a becslés nem végezhető el [21]
5. Going concern	ha a vezetés a fordulónap után dönt a felszámolásról vagy a tevékenység megszüntetéséről, vagy nincs reális alternatívája → nem készíthető going concern alapon [14]
6. Közzététel	az engedélyezés napja és az engedélyező; ha a tulajdonosok utólag módosíthatják, ennek ténye [17]

5. Példák – módosító és nem módosító

Módosító [9]	Nem módosító [11, 22]
bírósági ítélet a fordulónap után, amely megerősíti, hogy a fordulónapon jelenlegi kötelelem állt fenn (céltartalék módosítása) [9(a)]	jelentős üzleti kombináció vagy jelentős leányvállalat eladása [22(a)]
információ arról, hogy egy eszköz a fordulónapon már értékvesztett volt – pl. a vevő csődje, a készlet fordulónap utáni eladási ára (NRÉ) [9(b)]	tevékenység megszüntetésére vonatkozó terv bejelentése [22(b)]
a fordulónap előtt vett eszköz bekerülési értékének vagy eladott eszköz ellenértékének utólagos meghatározása [9(c)]	jelentős eszközvásárlás, értékesítésre tartottá sorolás, eszközök kisajátítása [22(c)]
nyereségrészesedés vagy prémium összegének meghatározása, ha a fordulónapon jogi vagy vélelmezett kötelelem állt fenn [9(d)]	fő termelőüzem tűzkára a fordulónap után [22(d)]
csalás vagy hiba feltárása, amely szerint a kimutatások helytelenek [9(e)]	jelentős szerkezetátalakítás bejelentése vagy megkezdése [22(e)]
	jelentős részvény- és potenciális részvényügylet [22(f)]
	rendkívül nagy eszközár- vagy árfolyamváltozás; a befektetések valós értékének csökkenése [22(g), 11]
	adókulcs- vagy adótörvény-változás a fordulónap után, jelentős hatással a tényleges és halasztott adóra [22(h)]
	fordulónap után bejelentett osztalék – nem kötelezettség, közzétenni kell [12–13]

5. tétel – C: Összetett pénzügyi instrumentumok és számviteli kezelésük (IAS 32)

4. Lépések

Lépés	Teendő	Hivatkozás
1. Elemzés	Van-e szerződéses kötelem pénz átadására (kötelezettség) és fix számú saját részvényre szóló jog (tőke)?	15–16, 28
2. Kötelezettségelem	a jövőbeli kamat- és tőkefizetések jelenértéke a hasonló, átváltási jog nélküli kötvény piaci kamatlábal; a nem tőke jellegű beágyazott derivatívák (pl. kibocsátói visszahívási jog) a kötelezettségelemnél	31–32; IE 10. példa
3. Tőkeelem	kibocsátási összeg – kötelezettségelem; nem értékeljük újra	31–32, 36
4. Tranzakciós költség	a két elemre a bevétel megosztásának arányában	38
5. Halasztott adó	ha a kötelezettségelem könyv szerinti értéke eltér az adóalaptól, a halasztott adót közvetlenül a tőkeelemmel szemben kell megjeleníteni, utána a változás az eredményben	IAS 12.23, 61A
6. Követő értékelés	kötelezettség: amortizált bekerülési érték, effektív kamat (IFRS 9); tőkeelem: változatlan	IFRS 9; 36
7a. Átváltás lejáratkor	a kötelezettség könyv szerinti értéke átkerül a saját tőkébe; nincs eredmény; a korábbi tőkeelem a saját tőkén belül marad (átvezethető)	AG32
7b. Korai visszaváltás / visszavásárlás	a fizetett összeget és a költségeket az eredeti módszerrel osztjuk fel a két elemre; a kötelezettségre jutó eredmény a P&L-be, a tőkére jutó a saját tőkébe	AG33–AG34
7c. Ösztönzött átváltás	kedvezőbb átváltási feltételek esetén a módosításkor a birtokos többelhasználhatja a ráfordítást	AG35

5. Képlet

Szétválasztás

Kötelezettségelem = $\sum (\text{kamat}_t \div (1 + r)^t) + \text{tőkeösszeg} \div (1 + r)^n$, ahol r = a hasonló, átváltási jog nélküli kötvény piaci kamatlába

Tőkeelem = kibocsátási összeg – kötelezettségelem

Effektív kamatráfordítás minden évben = a kötelezettség nyitó könyv szerinti értéke $\times$ r

Nem tulajdonosi ügylet, de a saját tőkét érinti

Tőkeinstrumentumban teljesített részvényalapú kifizetés: a munkavállalói szolgáltatás ellenértéke $\rightarrow$ ráfordítás és sajáttőke-növekedés [IFRS 2.7] – a teljesítményben megjelenik, nem „tulajdonosi hozzájárulás”. **Visszamenőleges politikaváltozás, hibajavítás:** nem a saját tőke változása, hanem a nyitó felhalmozott eredmény módosítása, külön sorban [IFRS 18.107 b), 108]. **OCI:** a teljes átfogó jövedelem része, komponensenként elemezve [IFRS 18.109].

5. Képlet

A saját tőke változásainak kimutatása – szerkezet [IFRS 18.107]

Nyitó egyenleg (komponensenként: jegyzett tőke, tőketartalék, saját részvény, átértékelési / egyéb OCI-tartalékok, felhalmozott eredmény, anyavállalati összesen, NCI, összesen)

$\pm$ politikaváltozás, hibajavítás hatása $\rightarrow$ **módosított nyitó egyenleg** [107 b)]

+ eredmény + egyéb átfogó jövedelem = **teljes átfogó jövedelem** (anyavállalat / NCI) [107 a)]

$\pm$ **tulajdonosi ügyletek:** hozzájárulások (tőkeemelés), felosztások (osztalék, saját részvény), leányvállalati részesedés változása az ellenőrzés megtartásával [107 c) iii.]

= **Záró egyenleg** (komponensenként).

